

Předkládací zpráva pro Parlament ČR

1. Úvod

Materiál obsahující návrh na přijetí změn přílohy III a nové přílohy VII Rotterdamské úmluvy o postupu předchozího souhlasu pro určité nebezpečné chemické látky a pesticidy v mezinárodním obchodu (dále jen „Úmluva“), přijatých na 9. zasedání konference smluvních stran (dále jen „konference“) Úmluvy (29. dubna - 10. května 2019, Ženeva, Švýcarsko) byl zpracován na základě usnesení vlády ČR ze dne 9. září 2019 č. 646.

Rotterdamská úmluva o postupu předchozího souhlasu pro určité nebezpečné chemické látky a pesticidy v mezinárodním obchodu byla sjednána 10. září 1998 a vstoupila celosvětově i pro ČR v platnost 24. února 2004 (č. 94/2005 Sb. m. s.). V současné době má 161 smluvních stran. Smluvními stranami jsou Evropská unie a všechny její členské státy. Na úrovni EU provádí Rotterdamskou úmluvu nařízení (EU) 649/2012¹.

Úmluva prostřednictvím výměny informací podporuje spolupráci v mezinárodní přepravě nebezpečných chemických látek s cílem ochrany zdraví člověka a životního prostředí a přispívá k používání nebezpečných chemických látek způsobem, který je šetrný k životnímu prostředí.

2. Cíl a obsah změn přílohy III Úmluvy a základní důvod pro schválení změn přílohy III Úmluvy Českou republikou

Na devátém zasedání konference smluvních stran Rotterdamské úmluvy bylo rozhodnuto zahrnout dvě nové látky hexabromcyklododekan a forát do přílohy III úmluvy, v důsledku čehož se na tyto chemické látky nově vztahuje postup předchozího souhlasu (Prior Informed Consent - PIC) podle uvedené úmluvy. Na základě tohoto postupu všechny smluvní strany poskytnou k nově zařazené látce tzv. rozhodnutí o dovozu (trvalé či prozatímní), zda či za jakých podmínek s dovozem látky do své země souhlasí. Všechna rozhodnutí od smluvních stran o dovozu jsou dostupná v databázi na webu Úmluvy. Vyvážející smluvní strany jsou povinny tato rozhodnutí respektovat. V případě, že rozhodnutí chybí nebo je prozatímní bez konečného rozhodnutí, musí vyvážející země před vývozem žádat pověřený orgán dovážející země o souhlas s dovozem.

Seznam nebezpečných látek přílohy III zahrnuje průmyslové chemické látky a pesticidy, jejichž použití je v řadě zemí zakázáno nebo významně omezeno. S každou látkou zařazovanou na seznam jsou přijímány tzv. pokyny pro rozhodnutí, informační dokument o nebezpečnosti látky pro zdraví člověka a životní prostředí a rizicích spojených s jejím používáním. Dokument pomáhá smluvním stranám v posouzení jejich schopností vyrovnat se s riziky, které s sebou používání té dané

---

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 649/2012 ze dne 4. července 2012 o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek.

látky přináší, a na základě tohoto posouzení přijmout k jejímu dovozu informované rozhodnutí.

Hexabromcyklododekan, č. CAS 25637-99-4, 3194-55-6, 134237-50-6, 134237-51-7, 134237-52-8 (HBCDD, průmyslová chemická látka): Jedná se o látku klasifikovanou jako PBT (persistentní, bioakumulativní a toxickou), která navíc podléhá dálkovému přenosu. Tato látka je proto zařazena od roku 2013 v příloze A Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech. Stockholmská úmluva mimo jiné omezuje/zakazuje na mezinárodní úrovni vývoz a dovoz zařazených látek. V unijní legislativě jsou omezení ve vztahu k vývozu a dovozu nebezpečných látek vč. těch zařazených ve Stockholmské úmluvě prováděna výše uvedeným nařízením (EU) 649/2012. Na základě zařazení HBCDD do Stockholmské úmluvy a následně ukončení všech výjimek pro použití této látky v EU byl v roce 2017 tímto nařízením vývoz HBCDD z EU definitivně zakázán². Ostatní závazky ze Stockholmské úmluvy jsou v Unii prováděny nařízením (EU) 2019/1021³, kterým jsou výroba HBCDD, jeho použití, uvádění na trh, vč. dovozu v EU zakázány.

Forát, č. CAS 298-02-02, organofosfátový pesticid, jde o látku akutně toxickou a chronicky toxickou pro vodní prostředí. Uvádění na trh a používání (vč. dovozu) forátu je v EU zakázáno na základě nařízení (ES) č. 1107/2009⁴.

Zařazení dvou nových nebezpečných chemických látek, forátu a hexabromcyklododekanu, do přílohy III Úmluvy je v souladu s pozicí EU danou rozhodnutím Rady (EU) 2019/668⁵, kterou ČR podpořila. Tím se zvyšuje celkový počet chemických látek uvedených v příloze III až na 52, z toho 35 pesticidů (včetně 3 vysoce nebezpečných pesticidních přípravků) a 16 průmyslových chemických látek, a jedna látka je uvedena v obou kategoriích.

Zařazení látek nebude mít na ČR praktický dopad a změny, které s tím souvisí, jsou spíše administrativní povahy. V oznámení o dovozu, který bude zveřejněn v databázi na stránkách Úmluvy, zašle Evropská komise na základě platné legislativy informaci o zákazu dovozu obou látek do Unie (nesouhlas s dovozem). Dojde rovněž k úpravě v seznamech nařízení (EU) 649/2012 a obě dvě látky budou uvedeny na seznam chemických látek, na které se vztahuje postup PIC, HBCDD s poznámkou, že vývoz této látky je zakázán (je již uveden v příloze V tohoto nařízení). Informace obsažené v pokynech pro rozhodnutí, které jsou publikovány společně se zařazením látek, v některých případech mohou vést k návrhu opatření ze strany Komise k prevenci či zabránění nepřijatelných rizik pro zdraví člověka a životní prostředí.

---

² Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/172 ze dne 28. listopadu 2017, kterým se mění přílohy I a V nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 649/2012 o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021 ze dne 20. června 2019 o perzistentních organických znečišťujících látkách

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh.

⁵ Rozhodnutí Rady (EU) 2019/668 ze dne 15. dubna 2019 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na devátém zasedání konference smluvních stran k zařazení některých chemických látek do přílohy III Rotterdamské úmluvy o postupu předchozího souhlasu pro určité nebezpečné chemické látky a pesticidy v mezinárodním obchodu.

Vzhledem k zákazu používání a uvádění na trh obou látek v EU se zavádění dalších opatření nepředpokládá.

Změny přílohy III vstupují v platnost pro všechny smluvní strany bez výjimky dnem stanoveným v rozhodnutí, jímž se změna přijímá. Změna přílohy III vstoupila pro ČR v platnost dne 16. září 2019.

3. Zařazení nové přílohy VII - Postupy a mechanismy pro dodržování Rotterdamské úmluvy

Kromě zařazení dvou nových chemických látek do přílohy III přijaly smluvní strany rovněž novou přílohu VII, kterou se stanoví postupy a mechanismy pro dodržování Rotterdamské úmluvy. Na základě nové přílohy se zřizuje Výbor pro dodržování Úmluvy (dále jen „Výbor“), jehož úkolem je projednávat podání smluvních stran týkající se plnění povinností vyplývajících z Rotterdamské úmluvy. Výbor může také přezkoumávat systémové otázky obecného dodržování Úmluvy, které se týkají všech smluvních stran, pokud o to požádá konference smluvních stran Úmluvy, nebo pokud Výbor na základě informací, které získá sekretariát od smluvních stran při výkonu svých funkcí v rámci Úmluvy a které předloží Výboru, rozhodne o tom, že je potřeba přezkoumat otázku obecného nedodržování Úmluvy a vypracovat o tom zprávu pro konferenci smluvních stran. V případě, že Výbor zjistí, že smluvní strana nedodržuje své smluvní závazky, může doporučit konferenci smluvních stran přijetí různých podpůrných opatření, která by napomohla smluvní straně uvést své jednání do souladu s Úmluvou (např. poradenství, případné usnadnění přístupu k finanční, technické pomoci, budování kapacit atd.).

Výbor je patnáctičlenný. Jeho členy nominují smluvní strany a volí je konference smluvních stran na základě rovného zeměpisného zastoupení pěti regionálních skupin OSN. Výbor má při svém rozhodování usilovat o dosažení dohody konsensem. Jestliže bylo veškeré úsilí o dosažení konsensu vyčerpáno, aniž bylo dosaženo dohody, jakékoli rozhodnutí se jako poslední východisko přijme čtyřpětinovou většinou hlasů přítomných a hlasujících členů nebo hlasy osmi členů podle toho, která z těchto dvou hodnot je vyšší. Zasedání je usnášenischopné, je-li přítomno deset členů Výboru.

Příloha VII vstoupí v platnost 1 rok od data oznámení deponitáře o přijetí této přílohy pro všechny smluvní strany, které nepodaly v této lhůtě písemné oznámení, že nejsou schopny tuto přílohu přijmout. Oznámení deponitáře bylo vydáno 6. listopadu 2019, příloha VII tedy vstoupí v platnost 6. listopadu 2020.

Právním základem pro vytvoření uvedeného mechanismu je článek 17 Úmluvy, podle kterého má konference smluvních stran vypracovat a přijmout procedurální a organizační zásady mechanismu umožňující řešit případy porušování Úmluvy smluvní stranou. Rozhodnutí smluvních stran o přijetí nové přílohy VII tak pouze provádí citované ustanovení a nejde nad rámec stanovených závazků smluvních stran. Nápravná opatření podle přijatého rozhodnutí nemají sankční povahu (např. ve smyslu finančních pokut nebo omezení práv smluvní strany) a smluvní strany je budou

schvalovat na konferenci smluvních stran konsensem. Jejich cílem je pomoci smluvní straně/smluvním stranám odstranit problémy při plnění závazků daných Úmluvou.

4. Kategorie smlouvy

Úmluva patří do kategorie smluv, u nichž jejich přijetí nebo přijetí jejich změn Českou republikou je podmíněno souhlasem Parlamentu a ratifikací prezidentem republiky. Týká se práv a povinností osob (čl. 49 písm. a) Ústavy ČR) a dále věcí, jejichž úprava je vyhrazena zákonu (čl. 49 písm. e) Ústavy ČR). Přílohy III a VII jsou nedílnou součástí této Úmluvy a jejich změna a přijetí proto vyžaduje dodržet stejný ústavně právní postup.

Zařazení výše uvedených chemických látek do přílohy III a přijetí nové přílohy VII Rotterdamské úmluvy nebude mít žádný dopad na státní rozpočet, veřejnou správu ani podnikovou sféru nad rámec toho, co stanoví legislativa EU a ČR.

Materiál byl schválen vládou ČR usnesením ze dne 13. ledna 2020 č. 46.

V Praze dne 30. ledna 2020

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.